

LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA DANIJOS KARALYSTĖJE IR ISLANDIJAI

AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. lapkričio 16 d. – gruodžio 11 d.

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS ŠALTINIS	PASTA BOS
Gynybos sektoriaus aktualijos			
11.19	Ukrainoje apsilankiusi Ministrė Pirmininkė Mette Frederiksen paskelbė apie naują 1 mlrd. DKK (134 mln. EUR) paramą Ukrainos ginklų pramonei ir paragino kitas Europos šalis pasekti jos pavyzdžiu. Premjerė taip pat pranešė, kad vyriausybė rengiasi pristatyti dar dvi F-16 lėktuvų partijas Ukrainos karinėms oro pajėgoms.	PM arrives in Kyiv with \$141m gift	
11.23	Po invazijos į Ukrainą Danijos gynybos pramonėje pastebimas daug didesnis susidomėjimas bendradarbiavimu su startuoliais, o tai susiję su tuo, kad mažesnėms įmonėms lengviau išbandyti naujas technologijas. 2023 m. Danijos vyriausybė pristatė istorinį gynybos planą, kuriame numatytos maždaug 143 mlrd. DKK (~19,1 mlrd. EUR) investicijos į gynybą per ateinančius dešimt metų. Per šį laikotarpį startuolius ir verslus, susijusius su kariniu sektoriumi, turi remti naujas valstybės gynybos fondas.	The war in Ukraine creates a wave of new defense companies	
12.05	„Finance Denmark“ parengtoje ataskaitoje, remiantis šešių didžiausių Danijos bankų duomenimis, atskleidžiama, kad per pastaruosius trejus metus investicijos į su karine pramone, gynyba ir kibernetiniu saugumu susijusias akcijas išaugo išaugo dešimteriojai - nuo 0,2 mlrd. DKK (~26,8 mln. EUR) 2021 m. iki 2,1 mlrd. DKK (281,5 mln. EUR) 2023 m. Pasak vertybinių popierių rinkos analitikų, investicijų į gynybą augimas atspindi pastebimus rinkos preferencijų pokyčius, kuriuos lemia padidėjusi geopolitinė įtampa ir didėjantis dėmesys nacionalinio ir pasaulinio saugumo pramonei.	Investment in defence shares up by 1000%	
12-09	Danija ir Švedija pasirašė 2,2 mlrd. USD sandorį su „British Aerospace Systems“ (BAE) dėl 205 pėstininkų kovos mašinų CV90 (IFV) įsigijimo, iš kurių 40 bus pristatytos Ukrainai, 115 – Danijai ir 50 – Švedijai, kad pakeistų anksčiau Ukrainai perduotas mašinas.	\$2.2bn deal for infantry fighting vehicles	
Energetikos sektoriaus aktualijos			
11.19	Baltijos jūroje aptikti du pažeisti duomenų kabeliai, keliantys susirūpinimą dėl pakartotinio „Nord Stream“ dujotiekio sabotažo. Nutrūkę kabeliai paveikė jungtis tarp Vokietijos ir Suomijos, taip pat Švedijos ir Lietuvos.	Damaged data cables in Baltic Sea reawake Nord Stream controversy	

	<p>11.20 Trys Danijos karinio jūrų laivyno laivai, lydėjo per teritorinius vandenius Kinijos laivą, galimai susijusį su tariamu povandeninių duomenų kabelių sabotavimu Baltijos jūroje. Kinijos laivas sulėtėjo ir dreifavo praplaukdamas abu kabelius (tarp Vokietijos ir Suomijos, taip pat Švedijos ir Lietuvos).</p> <p>Danijos karinis jūrų laivynas stebi Kinijos laivą, kuris išmetė inkarą Danijos teritoriniuose vandenyse, 11.22 Švedijos ir Vokietijos pakrančių apsaugos pareigūnai prisijungė prie patruliavimo ir Kinijos laivo stebėjimo.</p> <p>Europos pareigūnai pareiškė įtariantys sabotažą, susijusį su Rusijos invazija į Ukrainą. Kremlius šiuos komentarus atmetė kaip „absurdiškus“ ir „juokingus“.</p> <p>Kinijos užsienio reikalų ministerija paneigė bet kokią dalyvavimą ir teigė, kad „diplomatiškai bendradarbiauja“, siekdama palaikyti atvirą ryšį su susijusiomis šalimis, įskaitant Daniją. Danijos URM patvirtino, kad palaiko „nuolatinį dialogą“ su „labiausiai susijusiomis“ šalimis, tačiau šiuo metu „neturi pateikti daugiau informacijos“.</p> <p>11.26 Švedijos vyriausybė paprašė Kinijos laivo, kuris beveik savaitę stovėjo vandenyse į šiaurę nuo Jutlandijos, sugrįžti į Švedijos vandenį ir padėti tirti įtariamą dviejų povandeninių duomenų kabelių sabotavimą Baltijos jūroje.</p>	<p>Chinese ship linked to Baltic Sea damage passes through Danish waters</p> <p>Navy shadowing mysterious Chinese ship in Danish waters</p>	
<p>11.19</p>	<p>CO2 mokestis žemės ūkio sektoriui. Parlamento dauguma pagaliau pasiekė politinį susitarimą dėl „žaliojo trišalio susitarimo“ – pakto, dėl kurio birželį susitarė Danijos vyriausybė, žemės ūkio ir aplinkosaugos grupės. Susitarimu siekiama pakeisti Danijos žemės naudojimą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planuojama pasodinti milijardą medžių; - 10 procentų dirbamos žemės paversti mišku ir natūraliam ūkininkavimui tinkamais plotais, siekiant sumažinti trąšų naudojimą. - 43 mlrd. DKK (5,77 mlrd. EUR) bus skirta žemei iš ūkininkų įsigyti per ateinančius du dešimtmečius; - nuo 2030 m. gyvulių (karvių, avių, kiaulių) augintojai bus apmokestinami už šiltnamio efektą sukeliančių dujų – metano – išmetimą. <p>DK pirmoji pasaulyje nusprendė įvesti anglies dioksido mažinimo mokestį žemės ūkiui. 06.24 Vyriausybė pasiekė susitarimą su penkiomis ūkininkavimo, pramonės ir gamtos apsaugos asociacijomis dėl pirmojo pasaulyje anglies dioksido mokesčio įvedimo žemės</p>	<p>Government seals ‘Green Tripartite’ deal – farmers facing tax on greenhouse gases</p>	

	<p>ūkių, nes didžiulis šalies kiaulienos ir pieno produktų eksportas kelia grėsmę sumenkinti jos ambicingus klimato tikslus (sumažinti išmetamo CO2 kiekį 1,8 mln. tonų iki 2030 m.). Nuo 2030 m. bus taikomas 300 DKK (40,22 EUR) mokestis už toną išmetamo CO2, nuo 2035 m. - 750 DKK (100 EUR) už toną. Siekiant subalansuoti įvedamo mokesčio finansinę naštą, Vyriausybė skirs ūkininkams 40 mlrd. DKK (5,36 mlrd. EUR) subsidijų mokesčiui komensuoti. Susitarime taip pat patvirtinti planai atsodinti 250 tūkst. ha miškų Danijoje, atkurti 140 tūkst. ha anglies turtingų žemumų ir dirvožemių, pertvarkyti žemės ūkio ir maisto pramonę apskritai – investuoti į naujų klimato technologijų ir iniciatyvų kūrimą, fiksuoti siekiamą CO2 mažinimo progresą ir kt.</p>		
11.20	<p>COP29:</p> <p>Danija yra aukščiausią reitingą užimanti šalis (2024 m. klimato kaitos rodiklis (CCPI)), siekiant CO2 mažinimo ir klimatui neutralių sprendimų įgyvendinimo.</p> <p>COP29 metu aktyvistai apkaltino Danijos vyriausybę dviveidiškumu: nepaisant to, kad Danija – viena iš BOGA (Beyond Oil and Gas Alliance) įkūrėja, vyriausybė anksčiau šiais metais išdavė leidimus atnaujinti Hejre dujų gavybos telkinio Šiaurės jūroje veiklą. Klimato ir energetikos ministras Lars Aargaard komentavo, kad Danija tebėra įsipareigojusi iki 2050 m. atsisakyti iškastinio kuro, tačiau „perėjimas negali įvykti per naktį“ – kol kas dujų gavyba reikalinga energijos poreikiams subalansuoti.</p> <p>Klimato ministras Lars Aargaard nusivylęs galutine COP29 deklaracija – nors kasmet bus skiriama apie 300 mlrd. EUR kovai su klimato kaita, tačiau nauji tikslai CO2 mažinti nebuvo išsikelti.</p>		
11.28	<p>Búrfellslund vietovėje netoli Vaðalda planuojamas įrengti naujas jūrinio vėjo energijos parkas: su Vokietijos vėjo turbinų gamintoja „Enercon“ pasirašytas susitarimas dėl 28 vėjo turbinų pirkimo, įrengimo ir eksploatavimo. Pirmosios 14 vėjo turbinų bus pastatytos 2026 m. pradžioje, o vėliau tais pačiais metais pradėtos eksploatuoti. Tikimasi, kad vėjo jėgainių parkas bus visas parkas bus parengtas ir pradėtas eksploatuoti iki 2027 m. pabaigos. Konkurse dalyvavo trys gamintojai, o ekonomiškiausią pasiūlymą pateikė „Enercon GmbH“ – 140 mln. EUR.</p>	<p>Negotiated the purchase of 28 wind turbines for 20 billion</p>	
12.02	<p>Šaltųjų regionų savivaldybių asociacijos siūlo suskaidyti visuomeninę elektros energijos rinką į dvi dalis, kad</p>	<p>Forecasts of increased electricity prices and calls for market segmentation</p>	

	<p>dideli energijos vartotojai būtų apriboti nuo energijos pirkimo mažmeninėje rinkoje. Toks žingsnis siekia sumažinti kainų nutekėjimo tarp rinkų poveikį, kuris gali lemti aukštesnes kainas bei sukelti elektros energijos tiekimo trūkumo riziką namų ūkiams ir smulkiosioms įmonėms.</p>		
12-06	<p>Aukcione dėl trijų naujų jūrinio vėjo parkų Šiaurės jūroje įrengimo nedalyvavo nė viena įmonė. Danijos Energetikos Agentūra (DEA) daro prielaidas, kad priežastys – didėjantys kaštai ir rinkos neapibrėžtumas. Klimato ir energetikos ministras Lars Aagaard komentuoja, kad „rezultatai labai nuvilia“, kiti politiniai lyderiai – kad tai „klimato ir saugumo politikos katastrofa“. L. Aagaard pavedė DEA peržiūrėti akcijų tvarkas. Kitą konkursą planuojama skelbti 2025 m. balandžio mėn., kai bus laukiama pasiūlymų Hesselø ir Kriegers Flak 2 projektams įgyvendinti.</p>	<p>Denmark's largest wind auction fails to attract bids</p>	
Turizmo sektoriaus aktualijos			
11.18	<p>Didžiosios Britanijos oro linijų bendrovė „easyJet“ pranešė, jog 2025 m. balandžio mėn. ir 2025 m. spalio mėn. iš Londono Gatviko oro uosto papildomai skraidys į Akureirį – tai padės Islandijai prailginti žiemos turizmo laikotarpį.</p>	<p>Add flights from London to Akureyri</p>	
11.20	<p>Nuo 2025 m. sausio 1 d. Islandijoje įsigalios naujasis mokestis užsienio kruizinių laivų įmonėms. Įvedamu mokesčiu siekiama suvienodinti vietinių ir užsienio turizmo bendrovių konkurencinę padėtį. Ilgalaikių laivų operatorių asociacijai išreiškus susirūpinimą dėl lengvatų mažesniems kruiziniams laivams (plaukiojantys po mažesnius miestus, pasiekia apie 30 mažesnių uostų ir yra labai svarbūs nedidelių miestų bendruomenių ekonomikai panaikinimo), ir kai kurioms kruizų įmonėms pradėjus atšaukinėti keliones į Islandiją, nuspręsta mokesčių išimties terminą pratęsti iki 2026 m. sausio 1 d. Skaičiuojama, kad nauji mokesčiai papildys valstybės iždą 1,5 mlrd. ISK (~10 mln. EUR), tačiau reikalingas išsamus tyrimas, kokį ekonominį poveikį šalies ekonomikai galėtų turėti lengvatų mažesniems laivams naikinimas.</p>	<p>Alþingi extended the customs exemption for circular ships by one year</p>	
11.27	<p>Ryanair kitais metais mažins skrydžių į Daniją ir iš jos skaičių. „Ryanair“ visiškai pasitraukia iš Olborgo oro uosto, iš kurio šiais metais buvo skraidoma ir į Londoną, ir į Kosta Bravą. „Ryanair“ ateinančią vasarą taip pat uždarys nemažai maršrutų iš Bilundo bei Orhuso oro uostų. Viena iš priežasčių tai, kad dėl „Boeing“ problemų „Ryanair“ kitais metais negalės pristatyti tiek naujų orlaivių, kiek buvo tikėtasi iš pradžių. Taip pat manoma, jog sprendimą mažinti skrydžius galėjo paveikti būsimas Danijos keleivių mokestis, dėl kurio iš Danijos skrydis į</p>	<p>Ryanair is cutting a number of Danish routes</p>	

	<p>Europą bus 30 DKK brangesnis. „Ryanair“ bendrovės rinkodaros direktorius Dara Brady neseniai pareiškė, kad dėl šios priežasties „Ryanair“ verčiau investuos į naujus išvykimus iš Švedijos, kur buvo atsisakyta panašaus keleivių mokesčio.</p>		
11.28	<p>Užsienio reikalų ministras Lars Løkke Rasmussen (M) išbandė pirmąjį tiesioginį reisą iš Kopenhagos į Nuuką, Grenlandiją. Nuuko tarptautinio oro uostas atidarymas – itin reikšmingas turizmo plėtrai: tikimasi, kad per ateinančius metus lėktuvais atvykstančių turistų skaičius padvigubės iki 100 000.</p> <p>2019 m. Danija ir Grenlandija sudarė susitarimą dėl jų bendros nuosavybės į 3,6 mlrd. DKK (~482 mln. EUR) vertės „Kalaallit Airports“ projektą – valstybinę bendrovę, įsteigtą pastatyti, valdyti ir eksploatuoti du oro uostus: sostinėje Nuuke ir turizmo centre Ilulissate, kuris turėtų būti atidarytas 2026 m.</p>	<p>Glad Løkke flies to Greenland to celebrate the new airport in Nuuk</p>	
12.02	<p>Danijos valstybė ketina perimti didžiąją dalį Kopenhagos oro uosto akcijų. Finansų ministerija sudarė „sąlyginį pirkimo sandorį“ su Danijos pensijų fondu ATP, kad už 32 mlrd. DKK (4,29 mlrd. EUR) įsigytų apie 98% akcijų. Užbaigus sandorį vyriausybė sumažins savo akcijų kontrolę iki 50,1 %m taip išlaikant didžiausio šalies oro uosto kontrolę. Susitarimą remia vyriausybė.</p> <p>Greitas susitarimas dėl oro uosto akcijų įsigijimo įvyko po to, kai paaiškėjo, kad Kanados pensijų fondų savininkė „Ontario Teachers' Pension Plan“ planuoja parduoti savo akcijas penkiuose Europos oro uostuose, įskaitant Kopenhagą.</p> <p>Nors analitikai abejoja sprendimo teisingumu, UR ministras L.L. Rasmussen teigė, kad vyriausybė priėmė teisingą sprendimą, ir išreiškė optimizmą dėl Kopenhagos oro uosto s ir „Scandinavian Airlines“ (SAS), kurią valstybė gelbėjo 2023 m., ateities.</p>	<p>The state will take over Copenhagen Airports</p>	
Bendra ekonominė informacija			
11.18	<p>Kadangi Alpingi patvirtino būtiną teisės akto pakeitimą, kuris užtikrina pagrindą tilto ir kelių logistinių jungčių finansavimą, Ölfusárbrú tilto statybai duota žalia šviesa.</p>	<p>Construction on the Ölfusárbrú will start this week</p>	
11.19	<p>Islandijos statistikos departamentas pateikė makroekonominę 2024-2030 m. prognozę: tikimasi, kad 2024 m. BVP augimas bus 0,1%, infliacijos lygis – 5,9% 2025 m. BVP augs 2,4%, o infliacija – iki 3,8 %, 2026 m. infliacija – 2,7%</p>		
11.19	<p>Tik spalio pradžioje Danijos dirbtinio intelekto inovacijų centre (DCAI) pristatytas pirmasis Danijos dirbtinio intelekto superkompiuteris „Gefion“ jau yra 21-oje vietoje tarp 500 galingiausių pasaulio superkompiuterių</p>	<p>Denmark's new AI super computer high on list of world's most powerful</p>	

	pagal naujausią TOP500 sąrašą, kuriame galingiausi pasaulio superkompiuteriai reitinguojami nuo 1993 m.		
11.20	Islandijos centrinio banko pinigų politikos komitetas nuleido palūkanų normas 0,5%, taip sumažindamas bazinę normą iki 8,5%. Tai jau antrasis banko palūkanų mažinimas iš eilės, grindžiamas silpnėjančia infliacija. Infliacija pastaruoju metu sumažėjo ir spalį siekė 5,1 proc.	Central Bank Lowers Interest Rates Again	
11.20	2024 m. III ketv. Danijos BVP, atsižvelgus į kainų pokyčius ir sezoninius pokyčius, padidėjo 1,2 proc. Ekonomika augo sparčiau nei 27 ES valstybių narių (0.3%) ir JAV (0.7%). Danijos ekonomikos augimą daugiausia lėmė didelė pažanga farmacijos pramonėje, Nors Danijos eksportas nekito, sumažėjęs importas lėmė ekonomikos stiprėjimą.	Nice progress for the Danish economy in the 3rd quarter of 2024	
11.21	Vyriausybė sudarė tarppartinį susitarimą, kuriuo siekiama iki 2030 m. padvigubinti gyvybės mokslų, įskaitant vaistus ir medicinos prietaisus, eksportą. Lapkričio mėn. pradžioje Verslo ministras Morten Bødskov (S) kartu su Vidaus reikalų ir sveikatos apsaugos ministre Sophie Løhde (V) ir Plėtros ir mokslinių tyrimų ministre Christina Egelund (M) pristatė gyvybės mokslų strategiją, kurios tikslas iki 2030 m. padidinti gyvybės mokslų srities eksportą iki 350 mlrd. DKK (~47 mlrd. EUR). Naujajame susitarime numatyta supaprastinti taisykles, taip sumažinant biurokratiją ir padidinant gamybos pajėgumus. Įgyvendindama platesnę ES strategiją, vyriausybė planuoja, kad Danija taptų pasauline gyvybės mokslų lydere. Pramonės lyderiai palankiai įvertino šią iniciatyvą, pabrėždami sektoriaus augimo potencialą didėjant tarptautinei konkurencijai. Tikimasi, kad susitarimas taip pat turės teigiamą poveikį sveikatos priežiūros sistemai, nes bus atsižvelgta į didėjančią gydymo ir priežiūros poreikį senstant visuomenei. Organizacijos „Dansk Industri“ duomenimis, Danijoje gyvybės mokslų pramonė įdarbina 63 000 asmenų, o pati pramonė sudaro kiek mažiau nei penktadalį visos Danijos ekonomikos.	Political agreements to double exports of pharmaceuticals	
11.22	Vyriausybė pasiekė susitarimą dėl 2025 metų biudžeto projekto: dėmesys – švietimui, žaliajai pertvarkai ir visuomenės gerovei. Projekte numatomos lėšos pavasarį Vyriausybės su regionais pasirašyto susitarimo dėl didesnio savivaldybių autonomiškumo finansiniu atžvilgiu įgyvendinimui, taip pat – žaliojo tripartinio susitarimo įgyvendinimui ir mokesčiams verslui mažinti. - 3 mlrd. DKK (400 mln. EUR) paskata ekologiškoms inovacijoms ir moksliniams tyrimams.	Cross-party agreement on 2025 budget	

	<p>- Nemokamo maitinimo mokykloje programai – 854 mln. DKK (114 mln. EUR) bandomajam trejų metų laikotarpiui.</p> <p>Finansų ministras Nikolaj Wammen teigė, kad projektas nukreiptas „pagrindiniams visuomenės rūpesčiams spręsti“.</p>		
11.22	<p>Nuo kitų metų pradžios mokestis už žuvų auginimą padidės 46% ir sieks 45,03 ISK (~0.31 EUR) už kilogramą lašišos ir 22,52 ISK (0,16 EUR) už kilogramą vaivorykštinio upėtakio, skelbia Islandijos Žuvininkystės agentūra.</p>	<p>The fee for manatee farming increases by 46%</p>	
11.23	<p>Islandijoje užaugintų daržovių kainos gali išaugti iki 12 % kitais metais, kuomet elektros kaina daržininkystės ūkininkams padidės ketvirtadaliu. Ūkininkų asociacijos daržininkystės skyriaus pirmininkas teigia, kad būtina, jog Alþingi suformuotų elektros politiką, kuri užtikrintų visuomenės ir smulkiojo verslo energetinį saugumą. Energijos paklausa yra didelė, o energijos tiekėjai nėra įpareigoti parduoti energiją šalies gyventojams ar įmonėms. Kadangi elektra parduodama aukščiausią kainą pasiūliusiems, daržininkystės ūkininkams tampa itin sunku konkuruoti su turtingais užsienio subjektais.</p>	<p>The price of Icelandic vegetables could rise by up to 12% at the end of the year</p>	
11.26	<p>Vyriausybė pritarė mokesčių lengvatai, siekiant privilioti tarptautinių filmų kūrėjus į Daniją. Kultūros ministras Jakob Engel-Schmidt savo pareiškime teigė, kad „Danija yra strategiškai suinteresuota atverti kelią stipriai filmų ir televizijos pramonei“. Paskatai įgyvendinti bus skirta 125 mln. Danijos kronų (16,7 mln. EUR).</p>	<p>DKK125m to attract foreign film makers</p>	
11.27	<p>Nauji “Danmarks Nationalbank” duomenys rodo, kad spalio pabaigoje valstybės skola siekė 259 mlrd. DKK (~34,7 mlrd. EUR), nuo praeitų metų ji sumažėjo 23 proc. – 87 mlrd. DKK (11,6 mlrd. EUR) – skola sudaro tik 9 proc. BVP. Didelės pajamos iš gyventojų pajamų mokesčių, gaunamos dėl rekordiškai didelio užimtumo, yra svarbus didelio valstybės biudžeto pertekliaus paaiškinimas.</p>	<p>National debt is at its lowest level in 47 years</p>	
11.28	<p>Infliacija spalio mėn. Islandijoje – 4,8%. Paskutinį kartą žemesnė nei 5% infliacija buvo 2021 m. lapkričio mėn.</p>	<p>Inflation is below five percent</p>	
11.29	<p>Danijoje dirbantys asmenys gali džiaugtis per pastaruosius metus gana smarkiai išaugusiu darbo užmokesčiu. Danijos statistikos departamento skaičiavimai rodo, kad nuo praėjusių metų trečiojo ketvirčio iki šių metų trečiojo ketvirčio darbo užmokestis Danijoje vidutiniškai padidėjo 5,2 proc. Tai yra didžiausias darbo užmokesčio augimas nuo 2017 m. pradžios. Darbo užmokesčio didėjimui padėjo pavasarį sudarytos kolektyvinės sutartys. Ekonomistai pažymi, kad trečiąjį ketvirtį infliacija buvo 1,3 proc., o tai reiškia,</p>	<p>Wages have increased by more than five percent in the past year</p>	

	<p>kad realusis darbo užmokestis per pastaruosius metus padidėjo maždaug 4%.</p>		
11.29	<p>Danijos įmonės ir keli fondai remia Ukrainos karo aukas: A. P. Møller paramos fondas parems Olenos Zelenskos fondo veiklą, kuria siekiama pastatyti naujus ir saugius namus daugiavaikėms globėjų šeimoms. LEGO fondas, Lundbeck fondas, Tuborg fondas, Rytų garlaivių kompanijos fondas, DSV A/S bei Lauritzen fondas parems Olenos Zelenskos fondo pastangas atkurti kūrybiškumo ir sporto centrą netoli Kijevo. Šis bendradarbiavimas vyksta pagal 2024 m. balandžio mėn. verslo ministro Morten Bødskov ir Ukrainos ekonomikos ministro pasirašytą susitarimo memorandumą dėl Danijos ir Ukrainos bendradarbiavimo siekiant ilgalaikio Ukrainos atstatymo.</p>	<p>Danish Foundations and Danish company support Children of War in Ukraine</p>	
12.01	<p>Ministrė Pirmininkė Mette Frederiksen pareiškė, kad Danija yra pasirengusi pritarti bendros ES skolos mechanizmui. Ji teigia, jog po Mario Draghi ataskaitos, kurioje atkreiptas dėmesys į mažėjantį ES konkurencingumą, bei susidūrus su JAV ir Kinijos keliamais ekonominiais iššūkiais, Europai būtinos permainos. Ministrė pirmininkė pabrėžė, kad norint išlaikyti Europos įtaką tarptautinėje sistemoje, būtinos didelės investicijos į Europos gynybos stiprinimą ir konkurencingumo didinimą. Socialdemokratų vadovaujama vyriausybė yra pasirengusi priimti bendrą skolą kartu su kitomis ES narėmis, todėl 2025 m. liepą, kai Danija perims pirmininkavimą ES Tarybai, šis klausimas bus įtrauktas į darbotvarkę, siekiant pasiekti bendrą susitarimą ES mastu.</p>	<p>The EU lacks money: the Prime Minister sees no other way than joint debt</p>	
12.02	<p>Danijos Skaitmenizavimo ministrė Caroline Stage (M) patvirtino, kad iki 2027 m. bus skirta 20,7 mln. DKK (~2,7 mln. EUR) kurti tikslinius danų kalbos modelius, kurie gali tapti pagrindu pokalbių robotams, naudojamiems viešajame sektoriuje ir privačiose įmonėse. Danų kalbos modeliai bus kuriami keliuose šalies universitetuose ir Aleksandros institute bendradarbiaujant su „Danish Foundations Models“.</p>	<p>Minister allocates millions to language model with Danish upbringing</p>	
12.03	<p>Gruodžio 2 d. Danijos alaus darykla „Carlsberg“ netikėtai atgavo sau priklausantį turtą – „Baltika Breweries“ dalį – kurį nuo 2023 m. buvo perėmusi valdyti Rusija. Neilgai trukus – po dviejų dienų (gruodžio 4 d.) „Carlsberg“ pardavė sau priklausantį turtą ir užbaigė pusantrų metų trukusį išėjimo iš Rusijos rinkos procesą. Pirkėjų įmonė neįvardija, teigiama, kad jie – seni „Baltika Breweries“ darbuotojai; sandorio vertė – už 310 mln. EUR. Pagal susitarimą Danijos alaus daryklai bus perduotos ir „Baltika Breweries“ priklausančios „Carlsberg</p>	<p>Carlsberg sells Russian business</p>	

	<p>Kazakhstan“ ir „Carlsberg Azerbaijan“ nuosavybės dalys. Skaičiuojama, kad nuo Rusijos karo Ukrainoje pradžios „Carlsberg“ patirtas nuostolis, mėginant išeiti iš Rusijos rinkos, – daugiau nei 47 mlrd. DKK (6, 3 mlrd. EUR), todėl pardavimas – geriausia išeitis įmonei. Akcijų biržų ekspertai pastebi, kad pardavimas ženkliai paveikė bendrovės akcijas – po sandorio buvo stebimas 2.4 proc. kritimas, ilgalaikį pardavimo vertinimą įmonei bus galima įvardinti tik kitų metų pradžioje.</p>	
12.04	<p>Nepaisant sankcijų ir tebesitęsiančio karo Ukrainoje, žinomos Danijos bendrovės Rusijoje ir toliau gauna dideles pajamas. Iš finansinių ataskaitų matyti, kad tokios įmonės kaip „Rockwool“, „Novo Nordisk“, „Ecco“ ir „Pindstrup“ pernai iš savo veiklos Rusijoje uždirbo milijardus. Izoliacijos milžinė „Rockwool“, kurią Ukraina 2023 m. įtraukė į juodąjį sąrašą už tai, kad ji ir toliau tiekė medžiagas Rusijos karo ir povandeniniams laivams, pranešė apie 1,56 mlrd. DKK (~209 mln. EUR) pajamas ir 270 mln. DKK (~36,2 mln. EUR) pelną, o žemės ūkio bendrovė „Pindstrup“ uždirbo 8,4 mln. DKK (~1,1 mln. EUR) iš 85 mln. DKK (11,3 mln. EUR) pardavimų. Rugsjūčio mėn. buvo pranešta, kad daugiau kaip 15 Danijos bendrovių, nepaisydamos ES sankcijų, toliau teikia IT paramos ir konsultavimo paslaugas Rusijos įmonėms. Tokiems tarptautiniams vardams, kaip žaislų milžinė LEGO ir kultinis avalynės prekės ženklas ECCO, buvo pritaikytos 14-ojo ES sankcijų paketo, kuriuo iš esmės uždrausta teikti paslaugas Rusijos patronuojamosioms įmonėms, išimtis.</p>	<p>Business overview: Danish companies continue to sell billions in Russia</p>
12.05	<p>Buvusiam užsienio reikalų ministrui Jeppe'ui Kofodui suteiktas naujas valstybinės Ukrainos energetikos bendrovės „Ukrenergo“ valdybos nario pareigos.</p>	<p>Ex-Foreign Minister gets new job with Ukraine energy company</p>
12.05	<p>Vyriausybės ekonomikos apžvalgoje prognozuojama, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • šiais ir kitais metais Danijos bendrasis vidaus produktas (BVP) augs apie 3 proc. Apie pusę iš jų lemia farmacijos pramonė, o labiausiai – „Novo Nordisk“ – ir eksportas; • didėsiantis vartotojų pasitikėjimas ir auganti gamyba turėtų užtikrinti tvarios ekonomikos augimą ir atsparumą kitais metais; • nekilnojamojo turto kainos augs apie 3 proc., darbo rinka stiprės, o palūkanų normos kris. <p>Ekonomikos ministrė Stephanie Lose pažymi, kad augimą taip pat galima sieti su tuo, jog daugiau senjorų lieka darbo rinkoje, taip pat, kad įsidarbina daugiau jaunesnių žmonių. Itin reikšmingas veiksnys darbo rinkai – 400 tūkst. darbuotojų iš užsienio, kurie svariai</p>	<p>Denmark's GDP is expected to grow by three percent before falling sharply</p>

	<p>prisideda prie tvaraus ekonomikos augimo. 2026 m. prognozės skeptiškesnės – ekonomikos augimas bus gerokai mažesnis ir sieks tik 1,7 proc. Taip pat ministrė pabrėžė, kad Novo plečiant savo gamybos pajėgumus Danijoje, tikėtina, kad bendrovė vaidins vis didesnį vaidmenį šalies ekonomikoje. Novo rinkos vertė apie 570 mlrd. USD ir yra didesnė nei Danijos metinis BVP. Nors baiminamasi, kad Danijai gali grėsti tokia pati priklausomybė nuo Novo, kaip ištiko Suomiją su „Nokia“, ministrė teigė, kad toks scenarijus tikrai neįmanomas.</p>		
12.06	<p>Ministras pirmininkas, laikinai einantis ir maisto ministro pareigas, Bjarni Benediktsson išdavė leidimus žvejoti finvalius ir mažuosius ruožuotus banginius. Sprendimą išduoti banginių medžioklės licencijas, argumentavo kaip natūralų Maisto ministerijos procesą, kuris vadovaujasi esamais įstatymais. Nors banginių medžioklė yra kontraversiška Islandijos visuomenės problema, šalyje galioja įstatymai dėl banginių medžioklės ir jų išteklių valdymo</p>	<p>Hafró and the Icelandic Fisheries Agency submitted comments on whaling before the elections</p>	
12.06	<p>Europos Komisija pritarė „Novo Nordisk“ planui įsigyti JAV vaistų gamintoją „Catalent“. Sandorio vertė siekia 116,6 mlrd. DKK (15,6 mlrd. EUR), ir, jei jis bus užbaigtas, tai taps didžiausiu įsigijimu Danijos istorijoje. Šis sandoris leis „Novo Nordisk“ išspręsti gamybos pajėgumų trūkumą, kuris trukdo patenkinti didelę „Ozempic“ ir „Wegovy“ vaistų paklausą.</p>	<p>EU approves giant US Novo acquisition</p>	
12.08	<p>Verslo ir pramonės ministras Morten Bødskov (S) ir ekonomikos ministrė Stephanie Lose (V) paskelbė planuojantys mažinti Danijos verslams, tenkantį biurokratinės naštos dydį. Planuojama, kad plati ekspertų darbo grupė dažnai susitiks ir stebės, kaip ES direktyvos ir įstatymai tampa Danijos teisės aktais. Taip siekiama daryti politinį spaudimą valstybės tarnybai ir užtikrinti, kad Danijos bendrovėms nebūtų užkraunama didesnė našta nei būtina. Danijos pramonės konfederacijos duomenimis, Danijos įmonės kasmet praleidžia 41 mln. valandų, teikdamos duomenis valdžios institucijoms. Tai atitinka maždaug 25 000 žmonių pilnos darbo dienos veiklą ir kainuoja daugiau kaip 23 mlrd. DKK (~3 mln. EUR). Ministrai taip pat pristatė naują skaitmeninę sąskaitų faktūrų išrašymo sistemą, kurią Danijos verslo tarnyba pradės naudoti nuo metų pradžios. Nors naujoji sistema kainuoja 30 mln. DKK (~4 mln. EUR), ji padės įmonėms sutaupyti apie 9 mlrd. DKK (1,2 mlrd. EUR) per metus.</p>	<p>Ministers announce a showdown with decades of EU policy – and present the biggest burden relief for Danish companies ever</p>	

Parengė:

Lietuvos Respublikos ambasados Danijos Karalystėje antroji sekretorė Asta Sakalauskaitė-Jankauskienė, tel. +45 26040106, el. paštas asta.sakalauskaite@urm.lt.